

FIGYELŐ

Búcsú B. Hajtó Zsófiától. Váratlanul távozott el közülünk Béládi Miklósné Hajtó Zsófia, az MTA Irodalomtudományi Intézet munkatársa. Bár kegyetlen és hosszadalmas betegséggel kellett megküzdenie, távozása mégis váratlan volt, hiszen a nyár folyamán ő is bizakodott, és mi is reménykedtünk a gyógyulásában. Még a közelmúltban is szorgalmasan folytatta azt a munkát, ami korábban annyira összekapcsolódott vele: a magyar irodalomtörténeti bibliográfia folytatólagos szerkesztését. Szerette ezt a tevékenységet, amit egyesek nem mindig értékelnek eléggé, sőt le is nézik, pedig színvonalas végzéséhez valódi tudományos erények szükségesek: szakmai tájékozottság, pontosság, fegyelmezettség, tárgyilagosság, és az értékek elismerésének képessége. Munkájáért, egyéniségéért őt is sokan kedvelték és szerették. Az intézetben eltöltött évtizedek számára szorgalmas, becsületes és kitarító tevékenység időszaka volt, amit a zord időkben is, mint egy szigeten, emberi és európai légkörben lehetett végezni. Nem ilyen körülmények jellemezték élete korábbi szakaszát: fiatalon meg kellett ismerkednie a kiteszítottságnak és az igazságtalanságnak azokkal a megnyilvánulásaival, amelyekkel történelmünk és a diktatúra sötét éveit oly sok embert sújtottak ártatlanul. Mégsem törte meg akaraterejét sem a kitelepítés, sem a továbbtanulás jogától való megfosztás. Amikor lehetősége nyílt, elvégezte a magyar–könyvtár szakot esti tagozaton. A diploma megszerzése előtt különböző fizikai és adminisztratív munkaköröket töltött be, és csak ezután került az intézetbe, ahol a Bibliográfiai osztályon egyik oszlopa lett az akkoriban megindított nagyszabású könyvészeti vállalkozásnak. A teljes magyar irodalomtörténeti szakirodalmat nyolc kötetben feltáró munkálatok során több kötet is az ő közreműködésével készült. A nagy bibliográfiai szintézis ötödik kötete pedig (*A magyar irodalomtörténet bibliográfiája 1905–1970. Általános rész.* Bp. 1997. 754 l.) teljesen az ő szerkesztésében látott napvilágot. E kötet, amely a 20. század nagyobbik részének a nem személyekre vonatkozó szakirodalmát tartalmazza, jelentős bibliográfiai és irodalomtörténeti felkészültséget igényelt. Hajtó Zsófia mindkettővel rendelkezett: könyvészeti ismereteit az egyetemen és a korábbi kötetek munkatársaként sajátította el, a huszadik századi magyar irodalom és művelődés pedig érdeklődésének fő területe volt. Nem csak megtanulta, hanem szívügyének tekintette a modern magyar irodalmat. Miként huszadik századi irodalmunk legkiválóbbjai, ő is többször látott benne egyszerű művészi ágna: a magyarság és emberség e korszakban oly nagymértékben veszélyeztetett ügyének a védelmezőjét is. Ezért állt ki, állását is kockáztatva, ő maga is a Duna és egyéb értékeink védelmében. A bibliográfiai munkát is ilyen értékmentésnek tekintette: elődeink véleményének, eredményeinek és eszméinek a jelenbe és a jövőbe való átmentésének, a szakmai véleménynyilvánítás kiterjesztésének. Emlékét ezért nemcsak családja, barátai és munkatársai, hanem időtálló kézikönyvek is meg fogják őrizni, egészen addig, amíg lesznek, akik érdeklődnek a magyar irodalom iránt.

KÓKAY GYÖRGY